

Část II.

JAK Jack Nicklaus HŘIŠTI POMOHL

V první části třídílné série Jak se staví hřiště jsme si přiblížili některé zásady výstavby golfového hřiště na příkladu jedinečného resortu Gold Golf v západoslovenské Senici. Jen krátce jsme se zmínili o architektovi hřiště – společnosti Jack Nicklaus Design (dále JND) a jeho senior designérovi Tomu Pearsonovi, který se přidal k projektu v roce 2008. V tomto díle tedy věnujeme zaslouženou pozornost právě architektonickému studiu JND.

Jamka č. 4 a instalace travního drnu na stěnu fervejového bunkeru. V pískovém prostředí je instalace travního drnu jedinou možnou cestou, jak zachovat ostré tvary modelace a zároveň zabránit erozím.

Často bývá pravidlem, že se v průběhu přípravy a realizace takovýchto mamutích projektů vystřídají některé (a často i klíčové) články. Bylo tomu tak i v Senici. V průběhu výstavby došlo nejprve ke změně projektanta přizváním JND, následně dodavatele a nakonec přišla i změna uvnitř investorské skupiny. Designéra Toma Pearsona vystřídal jiný dlouholetý Senior Design Associate, pan Dirk Bouts, který vstoupil do projektu na jaře roku 2009 společně s námi.

Trocha štávy neuškodí

Od vstupu JND do projektu si investor sliboval zvýšení atraktivnosti golfového hřiště, přínos nových impulzů v golfové architektuře, zajištění kontroly správného technologického postupu při výstavbě a dodržování harmonogramu výstavby. Jak jinak popsat důvod, že golfovému hřišti bylo zjevně potřeba dodat štávu. JND si na kvalitě provedených prací pochopitelně velmi zakládá, protože jen úspěšné a podařené projekty mohou splnit cíl pro všechny tři zainteresované strany. Investorovi zhodnocení investice s generováním zisku, stavební společnosti a projektantovi hřiště pobídky v podobě dalších zakázek. Pro JND to ale nebyla „rutinní“ zakázka, protože trasování jamek a také jejich postup ve

smyslu paru jednotlivých jamek byly už pevně stanoveny. Zahájení prací před příchodem JND předcházelo vymýcení těch částí lesa, kudy povedou jednotlivé jamky. A s tímto plánem těžby neměl JND nic do činění. Zpětně s tímto faktem již nelze nic dělat. Možná že kdyby byl JND pozván do území od samého začátku, hřiště by dnes vypadalo naprosto jinak, ale to nic nemění na skutečnosti, že nynější podoba, až bude kompletně dokončena, bude opravdu „velká bomba“.

kterých si dobře zahraje každý. Začátečník, výkonnostní amatérský hráč i profesionál. Jak tohoto principu v praxi dosáhnout? JND má své základní principy golfové architektury, které modifikuje a upravuje individuálně pro každé hřiště, prostředí, lokalitu. Tedy i pro Senici.

Široké fairwaye, nízké roughy...

Základní odlišnou charakteristikou v Senici, patrnou na první pohled, jsou fairwaye. Jsou velkoryse široké. Takříka od kraje lesa k druhému kraji.

Samozřejmě že šířka fairwaye a semi-roughu bude stanovena koncepcí seče, ale na rozdíl od nám známého odlišení hracích ploch, které se často stává chybné dogma-

Golfovému hřišti bylo zjevně potřeba dodat štávu. JND si na kvalitě provedených prací pochopitelně velmi zakládá, protože jen úspěšné a podařené projekty mohou splnit cíl pro všechny tři zainteresované strany.

Nicklaus se na Slovensko těšil

Senické hřiště je již dnes zařazeno mezi 100 nejlepších světových hřišť ve výstavbě. V současné době má kancelář Jacka Nicklause rozestavěné projekty v celkem 42 zemích včetně států na americkém kontinentu. Celkem se může pyšnit 350 hřišti ve 38 zemích po celém světě. Když přišla nabídka z nového, JND dosud neuchopeného trhu, kterým Slovensko je a ve kterém je několik hřišť v dřtivé většině designovaných a postavených jen jedním dodavatelem, přijal JND tuto výzvu s nadšením. Filozofii JND je projektovat a stavět hřiště, na

tem, na tomto hřišti nejsou vysoké roughy. Jednotlivé fairwaye jsou od sebe odděleny mezilesím. To je tvořeno vzdušnými borovicemi a podrostem, ve vyšších a sušších částech hřiště tvořeným především nádherně do růžova zabarveným vřesem. Ve spodních částech, v místech původních mokřadů, pak kapradím. To vše společně vytváří ve společnosti nádherné okolní krajiny hřiště velmi, ale opravdu velmi krásné. Jeho základní charakteristika je mu dána právě místem, ve kterém se nachází. Nicméně samy fairwaye jsou modelovány poměrně bohatě, greeny rovněž a k tomu všemu jsou doplněné také velmi hlubokými bunkery.

Jamky č. 4. Umístění bunkerů v okolí dopadové plochy umožní hráčům vybrat si vlastní strategii hry po této fairwayi.

...a mokřady

Na spodních jamkách, kde byly původně zmíněné mokřady, a tedy logicky v místech průsaků podzemních vod, které se z vyšších částí hřiště tlakem a gravitací tlačí dolů do údolí, umožnilo pouhým vyhloubením založit rozsáhlé vodní překážky. Voda je díky bílé barvě písku průzračně čistá, se zabarvením do odstínu letní modré oblohy. Až kýčovitě obrazy. To všechno dohromady vytváří celkový dojem velmi pestrého, přírodního hřiště.

Hráč, bezpečnost a estetika

Jak probíhala spolupráce s JND? Po zmapování území, finálního layoutu hřiště, podle kterého probíhala výstavba, byla učiněna řada důležitých změn. Drtivá úprava změn se odehrála „pouze“ v rovině strategie hry a estetické kvality projektu. I tento zdánlivě malý rozsah navržených úprav si vyžádal velké přesuny materiálů. Cílem bylo zlepšit přehlednost a hratelnost hřiště z pohledu herní bezpečnosti a zároveň doplnit vizuálně zajímavé prvky, které by herní strategii doplnily, podpořily, umocnily a především významně ovlivnily. K tomu posloužila kompletní revize práce s pískovými překážkami. Umístění každého bunkeru bylo dlouho diskutováno, přemýšlelo se nad jeho velikostí, zasazením do prostoru, tvarováním i pozicním zasahováním do fairwaye. Velmi profesionální a erudovaný přístup ke golfové architektuře. Hráč, bezpečnost a estetická kvalita, to jsou základní prvky filozofie JND. Přístup velmi dů-

ležitý, protože na každou naši otázku, proč to či ono, jsme vždy dostali komplexní a promyšlenou odpověď. Každá hrana bunkeru má svou přesnou stavební výšku počítanou ve výškových centimetrech. Např. zadní hrana bunkeru na jamce č. 4 byla určena ve výšce 210,65 m n.m. s důrazem na 65! Pokud je architekt takto připraven, stavba probíhá daleko plynuleji. Je to opravdu velmi důležité. Přejdeme nyní ke změnám vyvolaným JND, které byly pro finální tvář hřiště zásadní.

Když přišla nabídka z nového, JND dosud neuchopeného trhu, ve kterém je několik hřišť v drtivé většině designovaných a postavených jedním dodavatelem, přijal JND výzvu s nadšením.

Jak JND hřiště změnil?

Typickým příkladem je práce na jamce č. 8. Par 3. Původně byla jamka o mnoho kratší. JND, aby využil skutečnosti velkého převýšení, které je mezi nejvyšším odpalištěm a greenem celkem 12 metrů, přidal nad rámec původního projektu ještě dvě odpaliště. Celkové převýšení prostoru jamky je ale ještě o 3 metry větší. Green je totiž vyvýšen nad vodní překážku. Důvod je jen estetický. Hrana mezi greenem a vodní překážkou je totiž oddělena dřevěnou kůlovou hradbou, na kterou je z odpaliště opravdu skvělý pohled. Původně měl být green chrá-

něn mnoha malými „bankřičky“ a travnatými ostrůvky. Byl posazen níž než green současný. JND vznesl okamžitý požadavek, aby byla prověřena přítomnost a výše hladiny podzemní vody. Za tímto účelem byla vybagrována zkušební jáma, ve které se okamžitě objevila voda. A změna koncepce byla na světě. Jen upřesňuji, že původní dodavatel považoval jamku za dokončenou a chystal se na ní zahájit setí! Z nic neříkajícího par 3 z kopce dolů, jejíž předností bylo jen ono převýšení, se stala jamka velmi strategická a esteticky impozantní.

Překážka, nebo past?

Pro projektanty JND je důležité, aby hráči měli na hřišti stále dobrý přehled. To platí také na jamce, kterou hrají. To znamená, že terénní nerovnosti, které by bránily výhledu do doglegu, se odstraňují. Těto vizuální korektnosti, jak sami hráči říkají principům golfové architektury JND, bylo v Senici dosaženo kombinací více prvků. Zvýšením odpališť a snížením terénních nerovností mezi odpalištěm a místem dopadu tak, aby celý tento prostor byl otevřený a přehledný. Stejným principem pracuje JND i s bunkery.

Překážka, která není vidět, není překážkou, ale zálužnou pastí nespravedlivě trestající hráče. Takto jednoduše popsané pravidlo ale v případě hotových zemních prací na Gold Golfu předchozím dodavatelem znamenalo značné zatížení finančního rozpočtu. Nicméně veškeré úpravy, které JND do hřiště vnesl, byly motivovány jediným cílem, aby si hráči na hřišti zahráli co nejlépe. Prakticky žádný z původně projektovaných bunkerů nezůstal. Zásadně se také změnil jejich tvar. Z plochých (nám v Čechách velmi dobře známých) pastí pro ještěrky (autorův popis) se design bunkerů zásadně změnil.

Napojovat, spojovat, navazovat

Tvar dna je u většiny bunkerů převážně kulatý, tradiční, zadní stěna překážky je vždy vyšší, aby bylo vždy vidět písek, a tedy bylo jasné, že jde o bunker. Největším rozdílem je ale jeho hloubka. Takto hluboké bunkery můžeme potkat snad jen na některých jamkách na hřišti Albatross Golf Clubu nebo na Casa Sereně. Uvedme si to na příkladu jamky č. 4. Umístění bunkerů v okolí dopadové plochy umožní hráčům vybrat si vlastní strategii hry po této fairwayi. Hráč bude mít možnost na odpališti přemýšlet, kterou cestou bude hrát a jestli zvolí

Změna koncepce na jamce č. 8 se uskutečnila až poté, co ji předchozí dodavatel a projektant považovali za dokončenou. JND z této jamky udělal nezapomenutelný tří par.

cestu mimo anebo skrz bunkery. Paradoxně hra přes bunkery umístěné na levé straně fairwaye umožní hráči lepší úhel pro příhru do greenu než hra pravou stranou fairwaye, kde sice bunkery nečítají, ale úhel příhry do greenu je těžší. Princip hry na této jamce je tedy ten, že každého hráče čeká jeden úder lehký a jeden těžký. Hráč má možnost výběru, který úder si vybere jako první.

Záměr původního projektanta byl využít co nejvíce členitosti terénu. JND se reliéfem původní krajiny nechává také inspirovat, ale slepě ji nekopíruje, naopak dodržuje jasné principy a pravidla, původní svahování terénu modeluje. Golfová architektura JND je o napojování, spojování, navazování

nové modelace na okolí, tedy na krajinu. A v tom je rozdíl mezi původním projektantem a JND. V některých částech hřiště sama krajina, pokud je třeba významně tvarována, určuje, jak se má v novém tvarování pokračovat. Ve společnosti jsou rozšířené názory, že výstavba golfového hřiště přetváří krajinu. Důležité je dodat, že ji kultivuje zpět na krajinu, kterou bude nadále využívat.

Kompromis, nebo názor?

Je naprosto zřetelný rozdíl mezi developer-skou výstavbou, stavbou hal a překladišť a touto kultivací krajiny na krajinu zpětně

sportovně využitelnou. Bohužel naše nepružná legislativa tento rozdíl zatím nezná. A ještě jeden pohled si dovoluji. Jestliže se investor rozhodne pro výstavbu golfového hřiště, ale z obavy před přílišným zásahem do krajiny bude postupovat ve smyslu co nejmenšího samotného zásahu, otevře tím dveře k přijímání obrovských kompromisů v neprospěch golfové hry. A svým způsobem tím popírá svoje vlastní rozhodnutí investice do golfu.

Na řadu tak přichází další nástroj, redesign, který se stává jedním ze základních pilířů managementu ke zvýšení kvality a zájmu hráčů o existující hřiště. Jenže ten s sebou přináší také svá „ale“ v podobě dočasného omezení hry, snížení kvality travních ploch a především vícenákladů. Jestliže majitel hřiště dojde ke zjištění, že hlavním důvodem snižujícího se počtu hráčů na jeho hřišti jsou chyby na hřišti samém, kterých se dopustil během výstavby, je tento fakt doprovázen efektem snižujících se tržeb, a tedy

nedostatku finančních prostředků. Redesign přichází jako poslední záchrana v době, kdy místo aby hřiště splácelo původní investici na vybu-

Hráč, bezpečnost a estetická kvalita, to jsou základní prvky filozofie JND. Přístup velmi důležitý, protože na každou naši otázku, proč to či ono, jsme vždy dostali komplexní a promyšlenou odpověď.

Jestliže je cílem postavit golfové hřiště, které bude dobré, kvalitní a zajímavé, jedním slovem „hratelné“, hráči jej budou vyhledávat, vynaložené finanční prostředky a úsilí dosáhnou svého cíle a smyslu. Má však smysl stavět hřiště hledáním kompromisů a s vynaložením nejnižších finančních prostředků? Tento přístup – a vidíme to dnes na drtivé většině českých hřišť – dříve či později přinese odliv hráčů. V období ekonomické krize a zvyšujících se nároků hráčů na kvalitu hřiště a jeho atraktivnost se takový přístup stává přinejmenším diskutabilním a pro některá hřiště bude i likvidační.

dování a zároveň generovalo zisk, potýká se s faktem další a tentokrát nucené investice do zajištění opětovného zájmu hráčů o hřiště. Investorská skupina Gold Golf si tento fakt uvědomila naštěstí brzy, ještě před dokončením výstavby. Negativním efektem tohoto zjištění bylo zvýšení stavebního rozpočtu a prodloužení doby výstavby. Efekt, který tam ale získají, bude po nějakém období jednoznačně ziskem! Už dnes mají ze skutečnosti spolupráce s kanceláří Jack Nicklaus Design velký mezinárodní přínos. Bylo to naprosto zásadní a klíčové rozhodnutí, mohu to ze své osobní zkušenosti potvrdit.

INNER

TWIN®

www.twin.cz

FRAME

ROTELLA

CREATIVE

ARIA

VISION

U-TURN

FLOW

LOB WEDGE

KVALITA
DESIGN
INDIVIDUALITA

TWIN s.r.o.
tel: 377 328 012-14
e-mail: objednavky@twin.cz